

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Kossuth-tér, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Nyilttérben egy sor közlési díja 50 fillér. Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

Főszerkesztő:

Benka Gyula.

Főmunkatárs:

Zlinszky István.

Felelős szerkesztő:

Dr. Nagy Béla.

Laptulajdonos:

Dr. Havasi Gyul.

KIADÓHIVATAL:

Beliczey-ut 9. számú ház, hova az előfizetési és a hirdetés pénzét küldendő.

Fizetési díj: Egész évre 8 K. Fél évre 4 K. Negyed évre 2 K. Egyes szám ára: 18 fillér

Aratás.

— Két közlemény. —

II.

A menyiben azonban elfogadjuk, hogy az államot kormányzó hatalomnak joga van erejét latba vetni a gazdasági munkások sztrájkjának megakadályozására, illetve az aratási sztrájk lehetetlenné tételére, könnyen súlyos és igazságtalan állapotok állhatnak elő. Ugyanis a milyen egyenlőtlen viszony áll fenn az ipari munkaadó és iparos munkás között, az még fokozottabb mérvben van meg a földbirtokos munkaadó és a földmivelő munkás között.

Az ipari munkaadó birtokában levő nagytőke is hatalmas túlsúly a bérharcban a munkások hátrányára, de a földbirtokban rejlő óriási tőke még erősebben nehezedik a munkásra azért, mert míg az ipari munkásnak hazája az egész nagy világ, ha itt nem talál keresetet, munkaalkalmat, megtalálja azt más helyen és más vidéken, — addig a földmivelő munkás a foglalkozással együtt járó konzervatívizmusánál fogva is inkább helyhez kötött és csupán a lakóhelyén található munkaalkalmakat keresi fel.

Igy azután egy-egy vidéken levő földbirtokok tulajdonosa, vagy tulajdonosai a földmivelő munkások munkabérére, amennyiben annak megálapítását teljesen a szabad verseny szabályozó hatására engedjük, annyira leszorítanak, hogy a megélhetéshez feltétlenül szükséges díjazás sem maradna meg. Különösen pedig megtehetnék ezt akkor, ha a munkásnak egyetlen feyverét, a küzdelmébeu ultima ratioként szereplő sztrájk jogát is kicsavarjuk kezéből.

Az egy részről hatalmas tőkájével fellépő munkaadó, másrésztől napi keresetere rászoruló munkás között ilyenképen nem egyenlő felek között létrejött szerződésen alapuló, hanem csupán kegyelemképen nyújtott díjazás

lesz, a melynek mennyisége teljesen az azt adományozónak nagyon is megbízhatatlan jóakarátára és humanizmusára lenne bízva. Így teljesen ki volna zárva az, hogy a munkás eredményesen lépjen fel helyzetének javítása iránt, sőt ki lenne téve annak, hogy helyzete mind rosszabrá váljék.

Már pedig a gazdasági munkás jelenlegi helyzete sem olyan, a mely rosszabbodást türethetne, sőt ellenkezőleg most is olyan kevés a díjazása, hogy alig elég arra, hogy családjával egyetemben a kellő megélhetésre szükséges eszközöket megszerezhesse, de semmiképen sem elég arra, hogy bármily hosszú időn át tartó munkával és takarékossgal is magának öreg napjaira annyit szerezzessen, hogy kegyelemkenyérre ne szoruljon, a mihez pedig jogát minden embernek el kell ismerünk.

Nézük például milyen díjazásban részesül egy béres, ki egész esztendőn át éjje-nappal folytonos munkával van elfoglalva. Vidékünkön kap egy jól díjazott béres: 80 korona készpénzt, 12 köből búzát, 6 köből árpát, 30 kiló sót, 40 liter kását, 20 kiló szalonnát, használatra egy hold felszántott kukoricaföldet, 2 sertésnek legelőt, lakást és tüzre való. Ha mindezeket pénzértékbe vesszük; legkedvezőbb számítás szerint a buza megér 240 koronát, az árpa 60 koronát, a só 7 kor. 20 fillért, a kása 6 kor. 40 fillért, a szalonna 32 koronát, a kukoricaföld 32 koronát, a legelő 20 koronát, lakás és tüzre való 60 kont. Tehát ha a lehető legmagassabb számokat is vesszük fel, akkor is az egész évet folytonos munkában töltő béresnek évi díjazása 537 korona 60 fillért tesz ki.

Ezek pedig még irigylendő emberek, a többi munkásoknak még kevesebb a díjazása. — Az uradalmakban április 1-től november 30-ig terjedő időre alkalmazott summások nehéz munkájukért kapnak 40 koronát, 8 köből búzát, 2 köből árpát, egy fél hold kukoricaföldet, mihez hozzászá-

mitva e havonként kommissionként nyert 60 liter búzát, 4 kiló szalonnát, 4 liter kását és 1 kiló sót, — díjazásuk összege a nyári 8 hónap alatt legfeljebb a fenti értékelés szerint 374 kor. 24 fillt tesz ki, míg a téli 4 hónap alatt legfeljebb 60—80 koronát tudnak napszámonként keresni. A napszámosnak most a legnagyobb munkaidején fizetnek 3-20—3-60 kor. napszámot, tavasszal 1 kor. fill. télen, ha ugyan kap munkát 80 fillért vagy még kevesebbet. Egy napszámos évi átlagos keresete a statisztika szerint 350 korona.

Ezek szerint a gazdasági munkások átlagos évi keresete 400—450 koronára tehető úgy, hogy a terményeknek mai nagy árát veszem alapul, a miből pedig a munkásnak, ki a természetben kapott gahonát nem értékesítheti, hanem élelméül felhasználja, előnye nincs. Azt pedig, hogy évi 450 korona a szükségleti cikkeknek mai magas ára mellett egy esetleg 5—6 tagból álló család fenntartására nem lehet elég, bővebben magyarázni felesleges. És feleslege fejtegetni azt is, hogy a munkásoknak munkabérük javítására irányuló mozgalmát teljesen jogosnak kell elismerni.

Minthogy azonban a fentiekben kizártuk a mozgalmak jóformán egyetlen hatását, formáját, — a sztrájkot, az ellentétnek megoldását másutt kell keresünk. E megoldás pedig úgy képzelhető, ha egyrészt a salus rei publicae alapján feljogosítatik az államhatalom, hogy a sztrájkot kényszereszközökkel megakadályozza, — ugy másrészt ugyanazon államhatalom szabja meg a munkásnak minimális díjazását oly összegben, a mely biztos megélhetést nyújt és kényszereszközöit alkalmazza azon munkaadó ellen is, ki visszaélve a kezében levő tőke, a tulajdonában levő földbirtok hatalmával munkáit vonakodik oly díjazásban részesíteni, a mely a létfenntartáshoz feltétlenül szükséges. Csak így lehet helyreállítani az egyensúlyt, mert a szabad verseny elve

csak egyenlő erővel bíró gazdasági tényezők között nyerhet alkalmazást, mert ott, az áll a gyengével szemben ott csupán elnyomásra vezethet!

Egyházmegyei közgyűlés.

A békési ág. hitv. ev. egyházmegye július 1-én tartotta évi rendes közgyűlését Tótkomlóson Haviár Dániel egyházmegyei felügyelő s Veres József orosházi lelkész esperes elnökelete alatt. A közgyűlést június 30-án d. e. 8 órakor az egyházmegyei iskolaszék, a segélyegylet számvizsgáló s ellenőri bizottságának, valamint a számvevőszéknek az értekezletei előzték meg.

Az iskolaszéki gyűlésen olvasták fel az iskolakörök körlelkészei jelentéseiket az elmúlt tanévről. Elsőnek Mendöl Lajos nagyszénási lelkész a szarvas-kondorosi iskolaszék körlelkésze olvasta fel jelentését, mely szerint a szarvasi városi tanítói kar megérdemli ez évben is úgy a szülők, mint a tanügy iránt érdeklődők igaz elismerését. Az egyház több ezer korona tanszeralapjából sok üdvös célt szolgálhat s szolgál is. A vizsgákat a szülők és érdeklődők szép számmal látogatták. Minden vizsgán jutalomkönyvek osztattak ki, melyekkel a szarvasi takarékpénztár 110 koronával; a szarvasi nőegylet 12 drb. magyar énekeskönyvvel, az egyház 50 koronával s dr. Dancs Szilárd 4 koronával járultak. A „Havajár“-féle alaptól 28 kor. osztott szét a jó tanulók között. Együttal felhívja az egyházközösség figyelmét, hogy tul népes iskoláin segitsen.

Kondoros három iskolájáról szintén dicsérettel emlékezik meg a jelentés. Itt is minden iskolában tankönyvek osztattak ki. Reiner Béla községi bíró 5 koronát adott a legjobb tanuló jutalmazására.

A szarvasi külső iskoláknál elért eredményről Rédei Károly pusztaföldvári lelkész számolt be. „Szorgalmas és lelkiismeretes munkásságban telvén a tanév, mindenütt szép eredményt mutattak be a gyermekek, egyetlenegy tanárgynál sem volt oly hiány, oly elmaradottság, avagy tudatlanság, hogy jelentésemben feltüntetnem s arra az iskolaszék figyelmét felhívnom kellene. Különös elismerést és méltánylást érdemel a tanító urak szorgalmas, buzgó munkássága. Örömmel jelentem, hogy úgy a vallásban, mint a magyar nyelv tanítására nagy gond lett fordítva!“

A tótkomlósi iskolaköréről szóló jelentést Okányi Adóf orosházi lelkész, mint körlelkész olvasta fel. „A tótkomlósi iskolákban az első osztályt kivéve minden tantárgyat, a vallás kivételével,

magyarul tanulják a gyermekek, mindamelllett a magyar nyelvben való jártasságuk egyes iskoláknál még elég fogyatékos. Nagy mértékben betolyásolja a tanítás eredményét a rendezetlen iskoláztatás. Annyi mulasztás talán sehol sincs, mint Tótkomlóson s olyan kevés sehol sem jelenik a vizsgán, mint éppen itt. Az iskolák tulzsufolt-sága most is fenn áll, 140—170 gyermek van egy tantaromban. (Jövőre különben ez a bajon segít az ujonnan felállítandó állami elemi iskola.) Nagy hátrányára van továbbá, hogy a gyermekeket kor és nem a megfelelő előmenetel szerint veszik fel az egyes osztályokba.“ Erre vonatkozólag az iskolaszék kimondja, miszerint a tanítót, a lelkészt s az iskolaszéket személyes felelősség terhe alatt kötelezi a tanulóknak előmenetel szerinti át-helyezésére.

Freitag János csorvási lelkész orosházi körlelkész olvasta fel jelentését, mely szerint „az orosházi iskolákban a tanítás általában azon a fokon van, hogy alig hagy több kívánni valót. A tanító urak versenyeztek a lelkiismeretek munkálkodásban, hivatásuk hű, pontos betöltésében. Nemcsak tanítottak, de az értelem fejlesztésére is nagy gondot fordítottak. A bemutatott eredményért elismerés illeti meg a tanítói kart!“

A 200 koronás Zsedényi-féle ösztöndíjra Palkovics Mihály, Vargha János, Pováczay Gábor, Bodnár Endre s Rohoska Béla tanítók ajánlottak.

Az iskolaszék ineitványozza, hogy a közgyűlésre ki nem küldött iskolaszéki tagok napidíjai s utazási költségei a közgyűlésre kiküldött tagok napidíjaival s utazási költségeivel egyenlően állapíttassék meg s az egyházmegyei közpénztárból fizessék ki.

Ezután tárgyalás alá vette a kiküldött tanterv-készítő bizottság beterjesztett javaslatát. A tantervet Piliszky János előadó ismeretével s a gyűlés néhány kisebbszerű módosítással az elfogadta s a tanterv készítőjének s előadójának 100 korona tiszteletdíjat szavazott meg.

A közgyűlés június 1-én tartott meg. A közgyűlést d. e. 8 órakor gyámintézeti istentisztelet előzte meg. Az egyházi beszédet az orosháziak nagynevű egyházi szónoka, Kovács Andor tartotta, mely után kezdetét vette a közgyűlés, melyet Haviár Dániel egyházmegyei felügyelő nyitott meg, majd az egyes egyházak képviselőinek megbízó leveleit mutatták be a jegyzők s miután azokat rendben találták, a képviselők igazoltaknak jelentettek ki. Ezután Veres József esperes olvasta fel részletes jelentését az elmúlt évről.

Az egyházmegyei törvényszék 6 tagjának megbízatása lejárt, a közgyűlés a volt tagokat újabb hat évre ismét megválasztja. Ugy a szarvasi főgimnázium felügyelő bizottságának jelentései, mint az iskolaszék jelentései egyhangulag tudomásul vétettek. Nagyobb vitára s hosszabb eszmecserére Szenttorna hátráértése szolgáltatott okot. A közgyűlés a békés megoldást ajánlja a két egyházközösségnek, az ügy rendezésére Haviár Dániel egyházmegyei felügyelő elnökelete alatt Zvarinyi János, Keviczky László, Kovácsik János és dr. Dancs Szilárd tagokból álló bizottságot küldi ki.

Az egyházmegyei elnökségnek — mely a tótkomlósi lelkész és tanító ügye törvényszéki tárgyalásai alkalmával egyesek részéről még sajtó útján is megtámadtatott — egyhangulag bizalmat szavaz a közgyűlés. A jövő egyházmegyei közgyűlés helye Gádoros lesz.

Műkedvelői előadás

A szarvasi iparos ifjak önképzőköre vasárnap este műkedvelői előadást rendezett. A mint már többször volt alkalmunk megjegyezni, egyáltalán nem vagyunk barátai a tulságos számban rendezett hangrersenyeknek, műkedvelői előadásoknak, a melyek csupán arra adnak alkalmat hogy egy némely kissé ügyesebb ur vagy hölgy elbitesse magát, hogy benne valami óriási művészi tehetség veszett kárba. Ez a nézetünk azonban inkább az úgy nevezett intelligentiára vonatkozik, a mely már élethivatásánál fogva is szellemi munkával van elfoglalva és egyébként is oly helyzetben van, hogy az irodalom termékeivel megismerkedhetik.

Ellenben, a mikor az iparosok rendeznek műkedvelői előadást, a kiknek kevésbbé van idejük és alkalmuk arra, hogy az irodalommal és színművészettel megismerkedjenek, azt mindig örömmel látjuk, mert ezzel köztük a művelődés és a magyarosodás tesz hatalmas lépéseket. Épen ezért itt első helyen kell megemlítenünk Ridegh János nevét, ki már többször igazán önfeláldozó készséggel tanította be és rendezte ezen előadásokat és vasárnap is az előadásnak igazán lelke volt, maga tanítván be úgy a zenekart, mint a szereplőknek hatalmas 75 főből álló csapatát és maga rendezvén igazán ügyesen az előadást.

Nem hallgathatjuk el azonban azon igazán feltűnő részvétlenséget, a mellyel ezen előadások iránt városunknak úgynevezett uri osztálya viseltetik. Vasárnap este is az iparosokon kívül alig volt egy-két ember látható a nézőt-re-

Társadalmunk vezetői, a kik pedig annyiszor hangoztatják az iparos osztály művelődésének szükségét, nem tartották érdemesnek megjelenni akkor, mikor az iparos ifjuság között igazán megbecsülhetetlen missiót teljesítő önképző kör rendezte előadást.

De még feltűnőbb volt az, hogy a Szarvasi Nőegyletnek egyetlen egy tagja nem volt jelen, holott a nőegylet a maga előadásain és hangversenyein igen sokszor szívesen vette igénybe az iparos leányok és iparos ifjak szereplését, valamint az iparosok dalárdájának közreműködését, a melynek viszonzásául bizony illett volna legalább mutatóban egy két nőegyleti tagnak megjelenie.

A mi magát az előadást illeti, általában a sikerültebbek közé számítható. Pedig a darab megválasztását épen nem lehet sikerültnek mondani. Teljesen ismeretlen, Budapestén is megbukott népszínművet, Győry Vilmos „Az öreg béres” című szerzeményét adták elő, a melynek talán egyetlen jó oldala az, hogy 75 szereplő van benne, a mely körülménynek azután összekötve azzal, hogy öt szakaszból állott, természetes következtetés lett az, hogy épen éjfél 12 óra lett akkorra, mire az utolsó jelenetre legördült a függöny.

Műkedvelőknél az előadás soha nem megy oly gyorsan mint hivatásos színésznél, a diszletezés is természetesen lassu, azért ily hosszú darabok semmiképen sem alkalmasak előadásra, — különösen ha azok magukban véve sem bírnak semmi értékkel.

A sikert tehát, a melyet a szereplők elértek, teljesen betudhatják saját érdemüknek, mert maga az előadott mű nem segítette elő semmiben sikerüket. Nem lépve túl azt a mértéket, a mely a műkedvelői előadás bírálatánál feltétlenül szem előtt tartandó nyugodt lélekkel írhatjuk, hogy minden egyes szereplő teljesen megfelelt feladatának.

Hogy egy kettőt névszerint is megemlítsünk, Hegedüs Lúszka kis terjedelmű, de igen kellemes hangjával méltán aratott tapsot, Töröcsik Pál pedig ki a czimszerepet adta, igazán olyan játékot mutatott be, a mely drámai erejével meglepett. A többiek is nagyon ügyesen mozogtak, ugy Silló István, Zsuráfy Ferencz, Garay Mihály, a nők között pedig Roszjarovicz Zsuzsi, Misik Zsuzsi és a többi. Valamennyi nevét a ki megérdemelné legjobb akarat mellett se sorolhatjuk fel, mert hát 75 névre még a nyári esemény nélküli szezonban sincs hely a Szarvasi Lapokban!

R e f e r e n s .

Előfizetési felhívás

Mai számunkkal a Szarvasi Lapok új félévbe lép, a mikor ismét azon kérelemmel fordulunk közönségünkhöz, hogy előfizetésével a lapot tovább is támogassa. Programunkba soha sem vettünk fel nagy hangu szövegeket, nem tartjuk hivatásunknak itélmi eleveinek és holtak felett, csupán azon ígéretet tesszük, hogy mint eddig, az ezután is szócsové lesz, e lap mi a közérdekű kíváncsúnak, minden közéleti óhajtnak.

Függetlenül minden magán érdektől, teljes önzetlenséggel óhajtuk szolgálmi e hasábokon Szarvas és környéke társadalmának általános érdekét és óhajtunk úgy, mint eddig, tisztességes hangon irt közleményekkel közrehatni, a közügyek helyes fejlődésére.

A midőn tehát az új félévbe lépünk, arra kérjük olvasó közönségünket hogy előterjesztett programunknak teljesítésében, az eddigi utunk folytatásában előfizetésével legyen segítségünkre.

A Szarvasi Lapok előfizetési díja:

Egész évre 8 korona.

Fél évre 4 korona.

Negyed évre 2 korona.

A lapot vidékre postán küldjük, helyben házhoz hordatjuk.

A SZARVASI LAPOK

szerkesztősége és kiadóhivatala.

UJDONSAGOK

— Viharos adókiivetés. Az adókiivetés sohasem kellemes foglalkozás, azoknak sem, akikre kivetik és azoknak sem, akik azt kivetik. A kivetés indítványozó pénzügyi közeg meg épen nem tartozik soha azok közé, akik valami tulságosan panaszkodhatnak a nagy népszerűség miatt. A szarvasi adókiivető bizottság most végezte a III. osztályu kereseti adó kiírását és bizottság elnöke Bland Gyula pénzügyigazgatósági titkár volt. Az előadó nagy buzgósággal óhajtotta azt a bizonyos adósróft működésbe hozni, a mi ellen a bizottság tagjai többször tiltakoztak. Így a vita a bizottság és az előadó között napirenden volt, míg végre szerdán megtörtént a kitörés. Az egyik adózó kereseti adójának megállapításánál az előadó beírta, hogy a bizottság határozatát megfelebbezi, de azt be nem jelentette, hogy a fél azon tudatban távozott, hogy adójának kiírása jogerős és csak később vette észre a bizottság elnöke, Zlinszky István, hogy az előadó felebbezést jegyzett be. Ezért azután úgy az elnök, mint a bizottsági tagok kikelték az előadó ellen

és végül bejelentették a pénzügyigazgatóhelyettesnek, hogy küldjön más előadót, mert Bland Gyulával nem tárgyalnak. A pénzügyigazgató helyettes erre Novák Antal számlellenőrt küldte ki, kivel baj nélkül befejezték a munkálatokat.

— Megismételt előadás. A szarvasi iparos ifjak önképzőköre vasárnap megismételte „Az öreg béres” népszínmű előadását, a melyre remélhetőleg megjelentek azok is, a kik érthetetlen köztársaság mellőzték a legutóbbi előadást, hisz az iparosok műkedvelő társasága minden tekintetben megérdemli, hogy előadásai pártolásban részesíttessenek.

— Vásár. A kereskedelmi miniszter megküldte elhatározását a szarvasi országos vásárok ügyében, teljesítvén a község előljáróságának felterjesztésében előadott kérelmet. Ezek szerint ezután a szarvasi országos vásárok négy napon át fognak tartani. Pénteken marha- és lábasjószág vásár, szombaton lóvásár, vasárnap és hétfőn általános kirakodó vásár.

— Tíz éves találkozó. A szarvasi főgimnáziumban tíz esztendő előtt érettségizettek tegnap jöttek össze tíz éves találkozóra. Tegnap a főgimnáziumot látogatták meg és közvacsorát volt. Ma délben közebédet, este pedig szórakoztatást rendeznek.

— A leányiskola értesítője. A szarvasi m. kir. leányiskola évi értesítője a héten jelent meg. A közölt adatok szerint a polgári iskolának 127 rendes, 13 magántanulója, az elemi iskolának 113 rendes, 5 magántanulója volt. A tanítási eredmény, ugy látszik, jó, mert a 258 tanuló közül csupán egy elemi iskolai növendéket utasítottak osztályismétlésre.

— Hir Tótkomlósról. Megirtuk annak idején, hogy Tótkomlós képviselőtestülete 3 szótöbbséggel elvetette azon indítványt, hogy a közgyűlés jegyzőkönyveit tótul vezetessenek. Az indítványozó Benyó András most megfelebbezte a határozatot a vármegye gyűléséhez. Remélhetőleg ott megadják neki a választ úgy, hogy nem köszöni meg.

— Elöléptetések. Nagy Sándort, a szarvasi postahivatal főnökét, a kereskedelmi miniszter főtisztjé, Ruzicska György segéd tisztet pedig postatiszté nevezte ki. — Az igazságügyminiszter Sebők Lipót járásbírói irnokot irnodatiszté nevezte ki.

— Halálozások. A szarvasi társadalomnak két kedves alakja dőlt ki a héten. Július 1 én meghalt Karlsbadban Zűsz János, ki régi betegségére keresett gyógyulást a messze idegen fűrdőben, ahol azonban a remélt javulás helyett váratlanul érte őt a halál. Holttestét Szarvasra hozzák és a héten

temetik el. — Csütörtökön pedig Rigó Nándor hunyta le utoljára szemét hosszas, kínos betegség után. Temetése tegnap ment végbe nagy résztvevő közönség kíséretében.

— **Szenzációs letartóztatás.** Már jó pár éve annak, hogy az országiszerte nagy feltűnést keltett Takács Zoltán-féle pénzhamisítási ügyben Korik János szarvasi borbély is gyanuba került. Akkor azonban megszüntették ellene az eljárást. Azóta Takács Zoltán ki is töltötte büntetését és úgy lát, szót, hogy az egész ügy megszűnt. Pénteken este két csendőr jelent meg Soroksárról Szarvason és Korik János és nejét letartóztatták. A mint hírlik, a pénzhamisítás ügyében valami új bizonyítékot sikerült szerezni, azt beszélük, hogy valami gyilkossági gyanu is lenne, állítólag a büntársaság valakit, kitől félték, hogy elárulja őket, meg is ölt. Bővebbet bizonyosan megtudni még nem lehet, csak annyi tény, hogy Korik Jánost és nejét a csendőrök Soroksárra szállították el.

— **Napszurás.** Az idej enyhe aratási idő is megkívánta a maga áldozatát. Kliment Pál napszurást kapott a külső munkában és másnap meghalt.

— **Esküvő.** Margócsy Emil debreceni keresk. isk. tanár, f. hó 3-án tartotta meg Balassagyarmaton fényes esküvőjét Algöver Erzsikével, Algöver Mihály nyug. uradalmi főmérnök leányával.

— **Elszámolás.** A szarvasi iparos ifjak önképzőköre 1908. június hó 28-án rendezett műkedvelői előadáson felülfizettek: Dr. Mázor Elemér 6 kor., Dr. Nagy Béla 1:50, Jeszenszky Frigyes 1:20, Szalay Ignác 1:20 kor. A szíves felülfizetőknek ez uton mond köszönetet a szarvasi iparos ifjak önképzőköre.

— **Automobil baleset** A száguldó automobil még ritka madár a mi vidékünkön, alig-alig jön egy-egy keresztülutazóban, de már is történt egy kis karambol. Keddén Békésszentandrásra jött automobilon Kohner Adolf, ki sógorának Léderer Rudolf békésszentandrasi nagybirtokosnak látogatására érkezett. Az ut egy kanyarodójánál szembe jött Benesik István kocsija, melynek egyenesen neki ment a gép. Benesik István és fia kiesett kocsiból, míg felesége átröpült az automobilba. Szerencsére sem nekik, sem az automobil utasainak semmi baja nem történt, csupán az egyik lovat taposta el a gép és az lett az összeütközés egyetlen áldozata.

— **Értesítés.** A tizenkét, illetve tiz éves találkozó ma este tartandó táncestélyének rendező bizottsága ez uton adja a közönség tudomására, hogy a táncestély az „Árpád“ vendéglő kerthelyiségében lesz megtartva.

— **Harmincz éves találkozó.** A Szarvason 1878-dik évben érettségét teti és tanítói oklevelet nyert tanulóársak találkozókat Julius 2-án ünnepelték. A 30 éves találkozóra 11-en jöttek és ze és pedig Rehák Ferencz kir. táblabíró, Kis Kálmán ev. lelkész, Dr. Jedlieska Béla kir. közjegyző, Dr. Nagy Elemér ügyvéd, Zlinszky Endre ev. lelkész Dr. Seiler Vilmos ügyvéd, Mocsáry Géza árvaszéki h. elnök és a helybeliek közül Dr.

Haviár Gyula, Neumann Jenő, Dankó Soma, Osztroucky János. Az ünnepély a szarvasi főgymn. régi épületében folyt le, hol is délelőtt 9 óra után jöttek össze az iskolatársak, családtagjaik, és élő tanárjaik közül Lányi Gusztáv és Oláh Miklós Csernák János kiérdemült pedelus becsengetésére. A „Fohász“ elnéklése után — a diszteremben — Kis Kálmán tartotta az ünnepi beszédet és Zlinszky Endre mondott imát, áldást kérve a tanárookra, tanulóársakra és családtagjaikra, majd a társaság a régi VIII osztály termébe vonult s mindenki elfoglalta a padokban régi helyét. A régi emlékek sok kedves episdója lett itt a kegyeletes visszaemlékezés megével felújítva. Majd az új főgimnázium megtekintése után fényesen örökítették meg az összejövetel emlékében a közebed a legkedvesebb hangul. Lett az „Árpád“ szálló kerthelyiségében megtartva, ahol is ékeesebbnél ékeesebb beszédekben méltatták a régi bajtársak a 30 éves találkozó örömmünepét. A 49 iskolatárs közül 16-an haltak el, 4-nek lakcíme ismeretlen s 18 mentette ki távolmaradását. Egyhangulag elhatároztott, hogy tiz év múlva Szarvason újra találkoznak s már most egy alapítványra a gyűjtést megkezdik — s a gyűjtéssel dr. Jedlieska Béla szegedi kir. közjegyző bizatott meg. Az alapítvány kamataiból évenként 1 emléktárgyat adnak a főgimn. jeles tanítványoknak.

Tanulmányúti kirándulás a Magas-Tátrában

A szarvasi főgimn. 20 tanulója Plenczner Lajos főgimn. tanár vezetése mellett 7 napra (jun. 19-ától 26-ig) terjedő tanulmányúti kiránduláson volt a Magas-Tátrában. Utbaejtette a történelmileg nevezetes Kassa és Késmárk városát is. Kassán megtekintette a II. Rákóczi Ferenc és bujdosó társai mauzoleumát, a kassai dómot, a Szent Mihály kápolnát, a Felső-magyarországi u. n. kassai muzeumot és a színházat. Késmárkon megtekintette a Tököly hamvait záró rézkoporsót az új ev. templomban (a Tököly mauzoleumot most építik), a régi 1717-ből való remek ev. fatemplomot, mely tisztán éirbolya fenyőből és tiszafából épült, a Tököly várat és kápolnát, a szép götsylü r. kath. templomot és a temetőt, melyben Késmárk városa a Heister császári tábornok által kivégzett 3 késmárki polgárnak — Kray, Lány és Toperezer — a hamvai nyugosznak; valamint a Wein-fele vászon és damaszt gyárat, melyben a híres szépeességi vászon készül. A Magas-Tátrai kirándulás egy ködös napot kivéve, szép időben történt. Kiinduló pont Lucivna fürdő volt, honnan 3 létrás szekér vitte a kirándulókat a fenséges csorbai tóhoz, mely 1351 m. tengerszín feletti magasságban fekszik. A csorbai tó alatt igen nevezetes közép európai vízvázalstó, az u. n. magas erdő (Hachwald) látható, mely a Fekete tenger és német Keleti tenger vizét elválasztja egymástól (Vág-Poprád).

Innen felmáztak, semmi fáradságot nem érezve, az 1513 m. magasságban fekvő szikláktól és törpefenyőktől körülvevett vadregényes poprádi tóhoz. Ez fekszik a mengoszfalvi völgyben. Felső-Hágit érintve szekerekre a Klotild-uton Széplakra értek. Innen

június 22-én kissé ködös időben kirándult a csapat a felkai völgybe, hogy a lengyel nyeret megmássza. A felkai völgyben 1676 m. magasságban fekvő sziléziai menházig mindnyájan felmentek; a meredekebb fáradalmasabb utra pedig 11-en vállalkoztak, a kiket Plenczner tanár a 2208 m. magas lengyel nyeregre felvezetett. Utközben a felkai és hosszú tavat érintették, egy-két hómezőn mentek át, melyek közül az egyik 40. m széles volt. Jun. 23-án a három Tátrafűredet érintve felmentek a tarpataki víz-esésekhez. A négy nagy és egy óriási víz-esésnél tanulságos, hogy egy zugó hegyi patak romboló működése milyen nagy. Innen Tátralomniczon keresztül a csapat Matlárházán nyugovóra tért. A Magas-Tátra utolsó napját arra szánták a kirándulók, hogy megtekintsék a Barlangligetet, illetőleg a benne lévő cseppkőbarlangot.

A barlang hossza 3200 m, a barlang legmagasabb pontja 1001 m. magasságban van. Ezt a szép barlangot, mely méreteire nézve mindjárt az aggteleki után következik 1881-ben fedezték fel (Husz és Britz). A kirándulók mindenütt a legjobb fogadtásban és ellátásban részesültek. Az egyes fürdőtelepek igazgatói és vendéglősei fogadják ez uton is köszönetünket azért a szíves ellátásért, mellyel a kirándulókat lekötelezettek tették. A kiránduló tanuló pedig bizonyára sokáig fognak a látottakra visszaemlékezni és magasztalva fogják emlegetni Magyarországnak szép vidékeit.

Nyilt-tér.

Sárossy Docza

és

Tóth Ferencz

f. évi június 29-én egybekeltek.

Vasuti menetrend.

— Érvényes 1908. május 1-től. —

Mezőtur	ind. é.	2 29 n.	12 15 n.	5 40
Szarvas	érk.	3 15 "	1 03 é.	6 28
	ind.	3 27 "	1 27 "	6 38
Kisszénás	érk.	4 14 "	2 12 "	7 25
Orosháza	érk.	5 35 "	3 26 "	8 40
Mezőhegyes	érk.	7 55 "	5 40 "	—

Mezőhegyes	ind.	—	9 18	—
Orosháza	ind. é.	5 55 "	11 17 "	6 07
Kisszénás	érk. n.	7 18 "	12 29 "	7 16
Szarvas	érk.	8 24 "	1 26 "	8 13
	ind.	8 44 "	1 44 "	8 23
Mezőtur	érk.	9 30 "	2 30 "	9 10

A nappali idő reggeli 6 órától esti 5 óra 59 percig terjed. A számjegyek előtt levő betűk é = éjjelt, n. = nappalt jelent.

Piaczi árak.

1908. július hó 3-án

Ó Buza piros	frt.	kr.
Mercantil új buza	11	20
Sárgás buza	10	50
Árpa	10	20
Zab	6	70
Morzsolt tengeri	7	10
Köles	6	70
Luczerna mag	4	90
Hizott sertés	78	00
		45

A NAP

a 48-as eszmény és a magyar nemzet
törekvések leghivebb, legtüzesebb szó-
szólója.

A magyar ujságírás szenzációi
A magyar közönség legkedveltebb lapjai
Tessék mutatósámat kérni!

Magyarország legkitünőbb 2 lapja.
ANAP UJSÁGVALLALAT LAPJAI:

A NAP

A NAP ujságvallalat esti lapja.

A Nap előfizetési ára:

Egész évre — — — 16 K. — f.
Félévre — — — 8 K. — f.
Negyedévre — — — 4 K. — f.
Egy hónapra — — — 1 K. 40 f.

Egyes szám mindenütt 2 krajcár.

FIDIBUSZ

A NAP ujságvallalat élclapja.

A Fidibusz előfizetési ára:

Egész évre — — — 6 K. — f.
Félévre — — — 3 K. — f.
Negyedévre — — — 1 K. 50 f.
Egy hónapra — — — K. 50 f.

Egyes szám mindenütt 5 krajcár.

A ki a „Fidibuszra“
legalább egy félévre
előfizet, ingyen kapja
az 1908. évre szóló di-
szes „FIDIBUSZ-
NAPTÁRT“-t

2

üzlethelyiség,

a legszebb helyen, igen alkalmas
fűszer és csemege üzletnek, ugy-
szintén megfelelő lakás a Belicey
uton a főgimnázium mellett azon-
nal kiadó. Értekezni lehet
a *kiadóhivatalban*

LEGSZEBB ÉS LEGOLCSÓBB KÉPES

LEVELEZŐ-LAPOK

kaphatók

SÁMUEL A.

könyv- és papirkereskedésében

SZARVASON.

Elvállalok mindenféle épület és ablak üvegezést.

Ujítás a világítás terén

Gasolin lámpák. 100 gyertyafény.

Nem kell semmiféle bevezetés, pótolja a villanyvilágítást. A leg-
olcsóbb és a legszebb kivitelben. Megtekinthető nálam.

Legújabb találmány! „Kroúos égők“

minden körégő lámpára alkalmazható, 80—90 gyertya fényvel 16
óránként 1 liter petrolum fogyasztással. Lakások részére a legszebb
világítás.

Továbbá ajánlom a n. é. közönség részére dusan felszerelt *üve*
porcellán, tükör, képkeret hajlitott székek és minden fé
lámpákból álló raktáramat.

Gross Sándor.

Szarvas, Kossuth-tér.

Megérkeztek a legjobb minőségű befőtes üvegek.

*Elvállalok mindennemű képkeretezést
a legújabb és legdiszesebb keretekben*

*Lakadalmokra edényt kölcsönzők
mérésékelt árban.*

Itt a nyár kibujnak a szeplők !!!

Hogy azt elkerülje, hogy arcborét bársony sima üdévé varázsolja, használja
a **Pálma** crèmet,
vagy a Dr. Spitzer arc- és kézkenőcsét.

K a p h a t ó

Medveczky Utóda gyógyszertárában, Szarvason.

Egy használt de jó-
karban lévő
ZONGORA
jútányos áron eledó.
Megtudható e lap
nyomdájában.

Külön árjegyzékek mindennemű gazdasági gépekről!

REISZ MIKSA
BUTORGYÁRA BÉKÉSCSABA

VASUT-UTCA 1155. ÉS 1156. SZ.

Műasztalos, kárpitos- és díszítőműhelyek.

RAJZIRODA.

Telefon: 20. sz. Telefon: 20. sz.

Saját készítményű teljes

lakásberek .dezések

állandóan nagy választékban.

A mosás akár a tánc,
Fáradtságba nem kerül,
Schicht szappant ha használsz,
Még szived is örül.

Schicht szarvasszappana
csodálatos, hathatós tisztítóerejét
sajátságos előállításának és a leg-
jobb nyersanyagok leg gondosabb
kiválasztásának köszöni.

Schicht szarvasszappana
kiméli a kezeket és a fehéreműt!
Megtakarít fáradtságot és rossz egészséget!
kiméli ennél fogva az egészséget!
Megtakarít pénzt, időt és munkát!
Tisztasága 30.000 koronával
szavatoltatik.

Értesítés.

A mélyen tisztelt közönség tudomásra hozom, hogy **Szarvason**, mint **szoba festő és mázó mester** megtelepedtem, egyszersmind utalok arra, hogy ez e téren szükséges ismereteket Budapesten szerezttem, tehát a mai kornak megfelelő modern dolgokat produkálok.

Szarvas, 1908. június hó.

Kiváló tisztelettel:

Turczér István,
szobafestő és mázó mester.

Lakásom a Jókai Mór-utca 155. szám alatt van. 3-3

Blum F.

szoba festő a é l

2 tanonc

azonnal felvétetik.

BUDAPESTI APOLLO BIOSKOP SZINHÁZ

a Piacztéren.

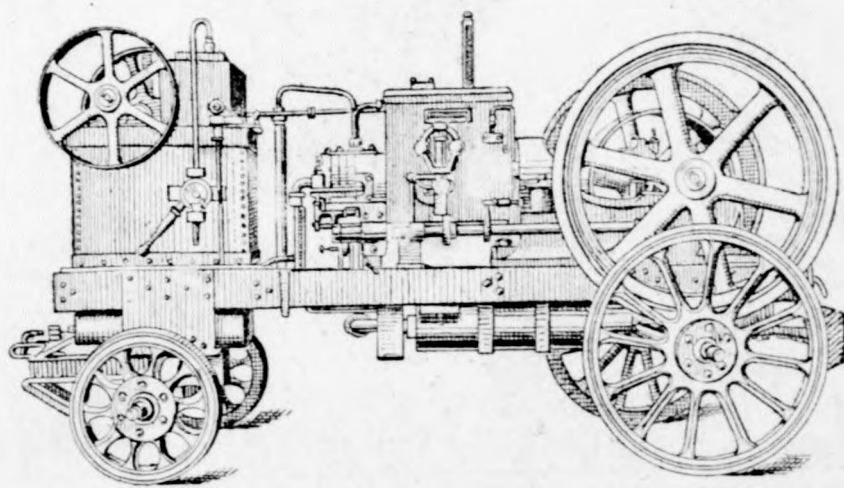
Holnap utolsó nap.

Globusz
fém tisztító
kivonat
minden más tisztítószerrel felülmúl

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 63,
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők,
tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek,
szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr.
kapálók, szecskavágók, répavágók, kukoricza-
morzsolók, daráló, őrlőmalmok, egyetemes
aczel-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden
egyéb gazdasági gépek.

Eredeti „Otto” benzín-motorok cséplési célra

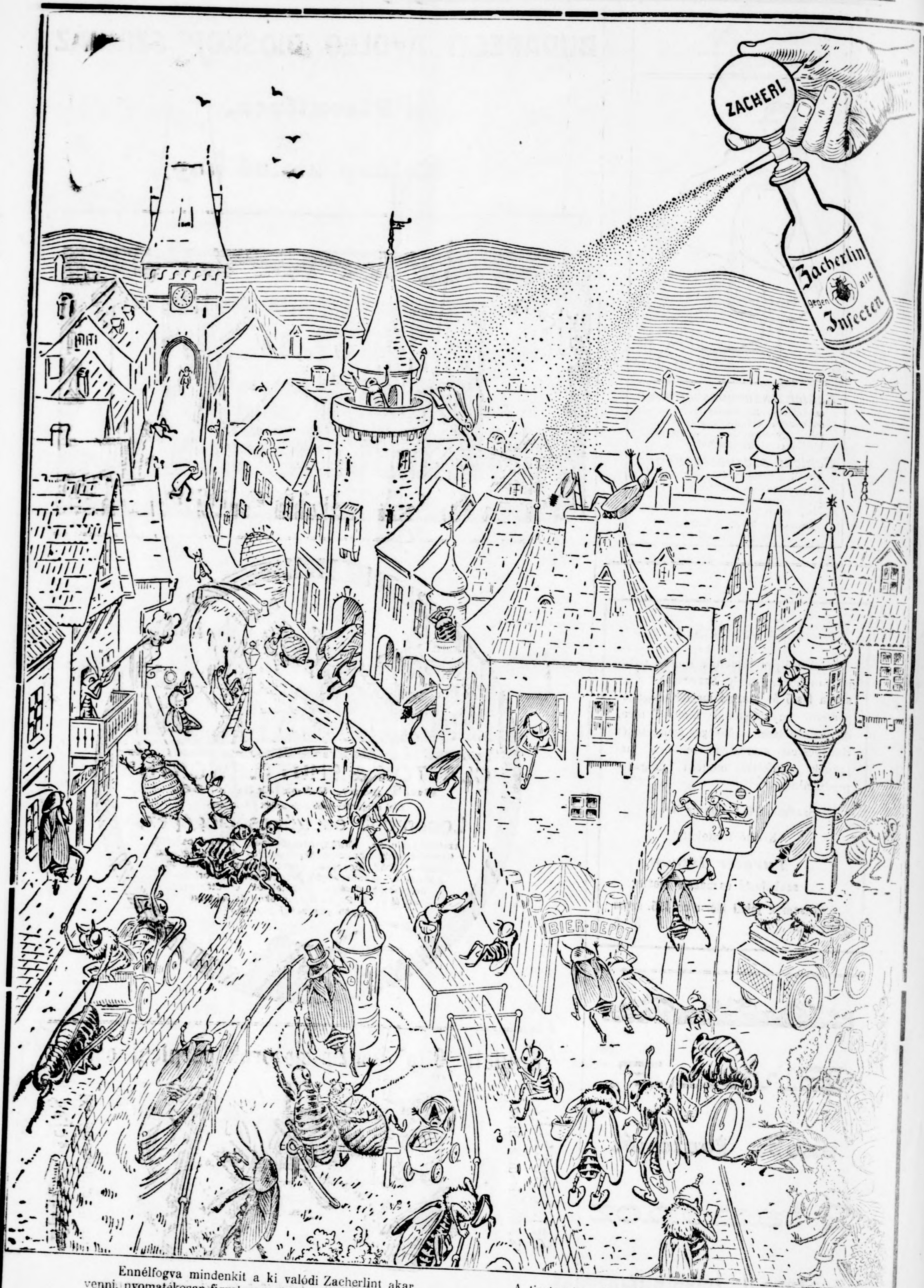
Saját műhely
IX. Mester-utca 81 sz.

Saját műhely
IX. Mester-utca 31 sz.

továbbá Benzín-, Petrolin-, Légszesz és szivógáz-motorok
faszén, antracit és koksztüzelésre 1-1500 lóerőig.

LANGEN és WOLF Motorgyár, Budapest VI. Váci-körút 59.

Ennélfogva mindenkit a ki valódi Zacherlint akar venni, nyomatékosan figyelmeztetünk, hogy utánzatokól melyek utóbbi időben megtévesztően hasonló üvegekben forgalomba kerülnek, az által óvakodjék, hogy pontosan ügyeljen a „Zacherlin“ névre.

A tisztességes becsületes kereskedő éberrel ügyel arra, hogy ha vevője utólérhetlen hatásánál fogva közismert „ZACHERLINT“ kér, ne akasszon nyakába megtévesztő surrogatuumot. Sajnos azonban vannak másféle kereskedők is.